

Предпочитания на българските автори за отворен достъп

Bulgarian Author Preferences for Open Access

Section 1: Research practices and Open Access Benefits

Q1 Уважаеми колеги, Поканени сте да участвате в проучване на тема „Предпочитанията на българските автори за отворен достъп“. Изследването има за основна цел да получи информация за осведомеността, мнението и опита на българските автори по отношение на публикуването на отворен достъп, политиките за отворена наука на Европейската комисия и в нашата страна, както и по свързани с проблематиката въпроси. Онлайн базираното анкетно проучване се състои от 19 въпроса, структурирани в три части: Ч1: Демографска информация; Ч 2: Изследователски практики и ползи за учените от отворения достъп; Ч 3: Информираност и отношение към инициативите на ЕК за отворена наука. Анкетното проучване е част от изследователската дейност в рамките на Националната научна програма "Информационни и комуникационни технологии за единен цифров пазар в науката, образованието и сигурността (ИКТвНОС)", финансирана от МОН, България. Моля, отговорете на всички поставени въпроси. Анкетата е анонимна. Попълването на цялото проучване ще Ви отнеме не повече от 15 минути, за което предварително Ви благодарим! За всички възникнали въпроси по време на изпълнението на онлайн въпросника, моля обръщайте се към: доц. Майкъл Бок (Орегон щатски университет, САЩ) Michael.Boock@oregonstate.edu и проф. дн Тания Тодорова (Университет по библиотекознание и информационни технологии) t.todorova@unibit.bg. **Благодарим Ви за отзивчивостта и сътрудничеството!**

Q2 Публикувате ли научни статии/студии/доклади? Ако отговорът е „да“, продължете със следващия въпрос. Ако отговорът е не, приключете с проучването.

Q2. Do you publish research articles?

If answer is yes, continue with question 2. If answer is no, conclude survey.

Да, аз съм активен изследовател (имам научни публикации през последните две години и / или имам планове / в процес съм на публикуване на научна статия до две години) (1)

Yes, I am an active researcher (published a research article within last two years and/or have plans to publish a research article in the next two years)

Не, не съм активен изследовател (не съм публикувал научна статия през последните две години и не планирам да публикувам през следващите две години) (2)

No, I am not an active researcher (have not published a research article within the last two years and do not plan to publish one in the next two years)

Q3 ЧАСТ 1: Демографска информация
Demographic information

Q4 Вашата институция е:

Your institution is:

Q5 Вие сте:

You are

Мъж (1) Male

Жена (2) Female

Не посочвам (3) Prefer not to say

Q6 От колко време работите като изследовател?
How long have you been employed as a researcher?

по-малко от 5 години (1) Less than 5 yrs

6-9 години (2)

10-14 години (3)

15-19 години (4)

повече от 20 години (5) 20+

Не посочвам (6) Prefer not to say

Q7 Вашата възраст е:

Your age is:

под 30 години (1) Less than 30 years old

30-39 (2)

40-49 (3)

50-59 (4)

над 60 години (5)

Не посочвам (6)

Q8 Най-високата образователна степен, която притежавате е:
The highest educational degree you have is:

Бакалавър (1) (Bachelors)

Магистър (2) (Masters)

Доктор (3) (Doctorate)

Доктор на науките (4) (Doctor of Science)

Друго (5) _____ (Something else)_____

Не посочвам (6) (Prefer not to say)

Q9 Моля, посочете Вашата основна изследователска област от предоставения списък.
Please specify your main research area:

- Аграрни науки и сродни науки (1) Agricultural Sciences and Related Sciences
- Архитектура, строителство и проектиране (2) Architecture, construction and design
- Астрономия и космически науки (3) Astronomy and Space Sciences
- Биологически науки (4) Biological Sciences
- Икономика и бизнес (5) Economics and business
- Администрация и управление (6) Administration and Management
- Химически науки (7) Chemical Sciences
- Изкуства и дизайн (8) Arts and Design
- Науки за земята (9) Earth Sciences
- Образование и педагогика (10) Education and Pedagogy
- Инженерни науки и технологии (11) Engineering Sciences and Technologies
- История, археология и философски науки (12) History, Archeology and Philosophy
- Филология (13) Philology
- Право (14) Right (What is this?)
- Масови комуникации (15) Mass Communications
- Математика, информатика и компютърни науки (16) Mathematics, Informatics and Computer Science
- Медицина, Стоматология и свързани научни области (17) Medicine, Dentistry and related scientific fields

- Физика и сродни науки (18) Physics and Related Sciences
- Психология (19) Psychology
- Социални науки (вкл. Библиотечно-информационни науки) (20) Social Sciences (incl. Library and Information Sciences)
- Други (21) Other _____

Q10 ЧАСТ 2: Изследователски практики и ползи за учените от отворения достъп
Section 2. Research Practices and Open Access Benefits for Scientists

---

Q11 Смятате ли, че Вашата научноизследователска област се възползва и е благоприятствана в развитието си от наличието на научни публикации на свободен достъп?

Do you think your research field benefits from the open access availability of research?

Да (1) Yes

Не (2) No

Не съм сигурен/на (3) Not sure

Не съм заинтересуван/а (4) I am not interested

Q12 Смятате ли, че научната общност и широката общественост (напр. студенти, преподаватели, изследователи, които не са представители на институции, в състояние да предоставят платен достъп до научни изследвания) се възползват от отворения достъп до научна информация във Вашата научна област?

Do you think members of the public (e.g. students, faculty, researchers who are not employed by institutions that are able to provide access to scientific research) benefit by having open access to research in your field?

Да (1) Yes

Не (2) No

Не съм сигурен/на (3) Not sure

Не съм заинтересуван/а (4) I am not interested

Q13 В каква степен сте запознати и познавате аргументи в полза на отворения достъп до резултатите от научните изследвания?

To what extent are you aware of arguments in favor of open access to the results of scientific research?

Отлично съм запознат/а (1) Extremely aware

Запознат/а съм (2) Very aware

Колкото да, толкова не (3) Moderately aware

Слабо съм запознат/а (4) Slightly aware

Никак не съм запознат/а (5) Not aware at all

Q14 Съществува ли изискване във Вашия университет да депозирате научните си публикации в институционално хранилище?

Does your university require you to deposit your scientific publications in an institutional repository?

Да (1) Yes

Не (2) No

Не съм сигурен/на (3) Not sure

Не съм се интересувал/а (4) Not interested

Q15 Колко често депозирате Ваши научни произведения в институционално хранилище?

How often do you deposit articles to the institutional repository?

Почти винаги (1) Almost always

Често (2) Often

Понякога (3) Sometimes

Рядко (4) Rarely

Никога (5) Never

Q16 Колко често депозирате Ваши научни произведения в специализирано в съответната научна област хранилище?

How often do you deposit articles to a disciplinary repository?

Почти винаги (1) Almost always

Често (2) Often

Понякога (3) Sometimes

Рядко (4) Rarely

Никога (5) Never

Q17 Колко често публикувате научни произведения в списания на отворен достъп?
How often do you publish articles in an open access journal?

Почти винаги (1) Almost always

Често (2) Often

Понякога (3) Sometimes

Рядко (4) Rarely

Никога (5) Never

Q18 Колко често публикувате научни статии в списания с абонамент и заплащате такса, за да бъде статията Ви на отворен достъп?
How often do you publish articles in a subscription journal and pay a fee to make the article open access?

Почти винаги (1) Almost always

Често (2) Often

Понякога (3) Sometimes

Рядко (4) Rarely

Никога (5) Never

Q19 Как оценявате степента на важност на изброените критерии, когато избирате списание, в което да публикувате научните си разработки?
How do you assess the importance of the criteria listed when choosing a magazine in which to publish your research papers?

	без значение (7) Irrelevant	по-малко важен (1) Less important	неутрален (3) Neutral	важен (6) Important	изключително важен (8) Extremely important
<p>Значимост и престиж на списанието за академичното израстване, оценяване и критерии за заемане на академична длъжност (1) For academic promotion, tenure or assessment</p>					
<p>Препоръка на списанието от колеги (2) Recommendation of the journal by colleagues</p>					
<p>Положителен опит с издателя / редактора на списанието (3) Positive experience with publisher/editor(s) of the journal</p>					
<p>Списанието е с отворен достъп (4) The journal is open access</p>					

Значение и
влияние на
списанието в
моята научна
общност (5)
Importance and
influence of the
journal in my
scientific
community

Списанието
отговаря на
научната
политика на моята
организация (6)
The journal
corresponds to the
scientific policy of
my organization

Влияние, престиж
на качество на
списанието (7)
Influence, prestige
of the quality of the
magazine

Вероятност за
приемане на
статията от
списанието (8)
Likelihood of
article
acceptance in the
journal

Липса на такси за публикуване в списанието (напр., такса за подаване на научната статия; такса за брой страници; такса за цветни изображения и др.п.) (9)

Lack of publication fees in the magazine (e.g., fee for article submission, fee for page count, fee for color images, etc.)

Политиката за авторски права на списанието (10)
Copyright policy of the journal

Импакт фактор на научното списание (11)
Impact factor of the journal

Време, необходимо за публикуване на броя на списанието (12)
Speed of publication of the article

Q20 Посочете и други критерии, които считате за важни при избора на списание, в което да публикувате Ваша научна статия.
Specify other criteria that you consider important in choosing a magazine to publish your article.

Section 3.

Q21 ЧАСТ 3. Информираност и отношение към инициативите на Европейската комисия (ЕК) за отворена наука

Awareness of and attitudes concerning the European Union goal of open access

---

Q22 Запознати ли сте с поставената цел от Европейската комисия - резултатите от научните изследвания, финансирани с обществени средства, да бъдат на отворен достъп до 2020 г.?

Have you heard of the European Union goal that the results of publicly funded research should be open access by the year 2020?

Да (1) Yes

Не (2) No

Не съм сигурен/а (3) Not sure

Не съм се интересувал/а (4) Not interested

Q23 В каква степен подкрепяте тази цел на Европейската комисия?

To what extent do you support this objective of the European Commission?

Напълно подкрепям (1) Fully support

Подкрепям (2) Support

Колкото да, толкова не (3) Undecided

Не подкрепям (4) Do not support

Изобщо не подкрепям (5) Actively do not support

Q24

Финансиращите научните изследвания организации и/или академичните институции понякога изискват от авторите техните изследователски разработки да са на отворен достъп чрез един от следните три начина:

„Зелен път“ към отворен достъп - отнася се до самоархивиране на версия на статията от страна на автора в институционално или в специализирано в съответната научна област хранилище с отворен достъп.

„Златен път“ към отворен достъп - се отнася до публикуването на статията в списание

със свободен достъп, често след заплащане на такса от автора, от неговата институция или от финансиращата научните изследвания организация.

Смесен път, хибридни списания (hybrid journal) - отнася се до научни списания с платен абонамент, които предоставят възможност за свободен достъп до отделни статии. Таксата се заплаща на издателя или на списанието - от автора, от неговата институция или от финансиращата научните изследвания организация.

Research funders and/or academic institutions sometimes require authors to make their research open access in one of the three following ways:

Green – refers to archiving a version of the article in an open access institutional or disciplinary repository

Gold – refers to publishing the article in an open access journal, often after payment of a fee by the author, the author's organization, or the research funder.

Hybrid – refers to subscription journals that provide open access to individual articles when a fee is paid to the publisher or journal by the author, the author's organization, or the research funder.

Q25 До каква степен следните фактори биха били важни за Вас в публикационната Ви дейност при съблюдаване на потенциалното изискване на ЕК за публикуване на научни статии в списания с отворен достъп или в хибридно списание? To what extent would the

following factors be important to you in your publication activity, while respecting the potential requirement of the EC to publish scientific papers in open access journals or a hybrid magazine?

	без значение (7) Irrelevant	по-малко важен (1) Less important	неутрален (3) Neutral	важен (6) Important	изключително важен (8) Extremely important
<p>Аз съм в състояние да публикувам резултатите от моето изследване в списание по мой избор (1) I am able to publish the results of my research in the journal of my choice.</p> <p>Предоставя ми се финансова подкрепа за заплащане на такси за публикуване на свободен достъп в списание по мой избор (списание със свободен достъп или хибридно списание) (2) I'm given financial support to pay fees for publishing free access in a journal of my choice (open access or hybrid journal)</p>					

Предоставя ми
се финансова
подкрепа за
заплащане на
всякакъв вид
такси за
публикуване в
списание на
отворен достъп
(3)

Funding is
made available
to pay any
open access
charges/fees to
an open access
journal.

Предоставя ми
се финансова
подкрепа за
заплащане на
всякакъв вид
такси за
публикуване в
хибридно
списание (4)

Funding is
made available
to pay any
open access
charges/fees to
a hybrid
journal.

Бъдещото финансиране на научните изследвания е обвързано с обстоятелството дали резултатите от предходните изследвания са публикувани на отворен достъп

(5)

The future funding of research is tied to whether the results of previous research are published on open access

Само научни публикации на отворен достъп се признават при атестация и академично израстване. (6)

Only articles that are published on open access are considered in promotion and tenure reviews.

Q26 До каква степен следните фактори биха били важни в публикационната Ви дейност при съблюдаване на потенциалното изискване на ЕК за депозиране на Вашите научни статии в хранилище с отворен достъп? To what extent would the following factors be important to you in complying with an European Union requirement to deposit your article to an open access repository?

	без значение (7) Irrelevant	по-малко важен (1) Less important	неутрален (3) Neutral	важен (6) Important	изключително важен (8) Extremely important
Издателят депозира преминала през рецензиране (peer review) версия на статията в хранилище с отворен достъп (1) Publisher deposits a post peer review version of the article to an open access repository					
Издателят депозира окончателния вариант за публикуване на статията в хранилище с отворен достъп (2) Publisher deposits a final published version of the article to an open access repository					

От автора се
изисква да
преговаря за
правото да
депозира
научни
статии в
хранилище с
отворен
достъп (3)

The author is
required to
negotiate the
right to
deposit my
article to an
open access
repository

От автора се
изисква да
депозира
версия на
научна
статия,
преминала
peer review
рецензиране
в хранилище
с отворен
достъп (4)

required to
deposit a
post peer
review
version of
the article to
an open
access
repository

От автора се
изисква да
депозира
окончателния
вариант на
статията в
хранилище с
отворен
достъп (5)
The author is
required to
deposit the
final version
of the article
in an open
access
repository